

Energia-alan kasvutoimikirjaukset hallituksen puoliväliriihessä 2025

Toimitusvarman ja kohtuuhintaisen sähkön saatavuus, lisää perusvoimaa, ydinvoiman edistäminen

Hallitus edistää Suomen asemaa ja kilpailuetua puhtaan energian edelläkävijänä. **Petteri Orpon** hallitusohjelman tavoitteena on moninkertaista puhtaan sähkön tuotanto Suomessa ja varmistaa sähkön riittävyys myös tuulettomina pakkasjaksoina. Tämän mahdollistamiseksi vahvistetaan energia- ja ympäristöteknologian systeemitason tutkimus-, kehitys-, innovaatio- ja liiketoimintaosaamista.

Hallitus pitää lisäydinvoiman rakentamista erittäin tärkeänä ja näkee uusien pienydinvoiman teknologiaratkaisujen pilotoinnin ja hyödyntämisen mahdollisuutena varmistaa kohtuuhintaisen sähkön ja lämmön tarjontaa. Hallitus selvittää mahdollisuudet olemassa olevan ydinvoimakapasiteetin kasvattamiselle.

Hallitus jatkaa ydinenergian lisärakentamisen edistämisvaihtoehtojen selvittämistä ja valmistelua tavoitteena synnyttää Suomeen vähintään yksi perinteisen ydinvoimalaitoksen investointipäätös sekä investointipäätökset useista modulaarisista laitoksista. Hallitus linjaa energia- ja ilmastopoliittisessa strategiassa tarkemmin ydinvoimasta sekä antaa ydinenergiain uudistuksen eduskunnalle syksyllä 2025.

Tehopulan torjumiseksi kylminä tuulettomina pakkaskausina hallitus valmistelee EU:n sähkömarkkinauudistuksessa määritellyn fossiilittoman jouston tukimekanismin käyttöönottoa. Päätökset mallin yksityiskohdista ja mahdollisesta käyttöönotosta tehdään erikseen valmistelun edettyä. Mekanismissa rahoitetaan sähkön toimitusvarmuutta vahvistavia investointeja. Malli sallisi nykyisten käytössä olevien laitosten käyttöaikojen pidennykset sekä täysin uuden kapasiteetin käyttöönoton. Tavoitteena on saada sähkömarkkinoille mukaan nopeammin käynnistyvää kapasiteettia, kuten moottorivoimalaitokset ja kaasuturbiinit. Tuettu kapasiteetti velvoitettaisiin tarjoamaan sähköä markkinoille ehtojen mukaisesti. Valmistelun yhteydessä varmistetaan mekanismin kustannustehokkuus ja teknistaloudellinen kestävyys. Mekanismi rahoitettaisiin mahdollisuuksien mukaan sähkömarkkinoiden sisältä. Selvitetään velvoitteita, joilla sääriippuvainen sähköntuotanto osallistuisi kapasiteettimekanismiin. Tavoitteena on, että investointitukihaku tai -kilpailutus järjestettäisiin vuoden 2025 aikana.

Fossiilittoman tukimekanismin jälkeen hallitus selvittää lisäksi laajempaa kapasiteettimekanismia tavoitteena riittävä perus- ja säätövoima sekä houkuttelevan investointiympäristön varmistaminen, ml. mahdollinen tuki uuden ydinvoiman syntymiseksi.

Vesivoiman erinomaisen säätökyvyn vuoksi jo olemassa olevan vesivoiman toimintaedellytykset tulee säilyttää. Vesivoimaan (ml. pumppuvoimalaitokset) ei kohdisteta tuotantoa ja erityisesti sen säätökykyä heikentäviä uusia ympäristövaatimuksia. Vesipuitedirektiivin toimeenpanossa käytetään täysimääräisesti

kansallinen liikkumavara. Vesiputedirektiivin toimeenpano ei saa johtaa vesivoiman säätökyvyn heikentymiseen sähköjärjestelmän kannalta merkittävässä vesivoimaloissa.

Yhteiskunnan kriittisen infrastruktuurin suojaamiseksi ja häiriönsietokyvyn parantamiseksi määritellään varautumisvelvoite eräille kriittisille toimijoille. Esimerkkinä ovat kaukolämpöalan yhtiöt. Toimijoiden tulee lainsäädännön perusteella laatia riskiarviointi ja häiriönsietokyvyn varmistamista koskeva suunnitelma. Kaukolämpöä koskevissa suunnitelmissa voidaan huomioida puun ja turpeen rooli ja niiden saatavuuden liityntä riskienhallinnan ja häiriönsietokyvyn varmistamiseen. Huoltovarmuuskeskus on perustanut polttoturpeen varmuusvaraston, jota sen tavoitteena on ylläpitää vähintään vuodet 2022–2028. Varmistetaan, että tämä vastaa huoltovarmuuden tarpeita myös muuttuvassa geopoliittisessa ympäristössä. Kasvu- ja kuiviketurpe määritellään strategisesti tärkeäksi raaka-aineeksi ja turvepeltoja käytetään jatkossakin huoltovarmuuden ja ruokaturvan varmistamiseksi.

Jätteenpoltossa varmistetaan, että vain kierrätyskelvoton jäte päättyy polttoon. Kierrätyskelvottoman jätteen käsittelystä syntyvä lämpö voidaan tällöin tulkita hukkalämmöksi.

Luvituksen nopeuttaminen

Hallitus turvaa uuden lupaviranomaisen perustamisen yhteydessä sille riittävät resurssit. Hallitus huolehtii tiettyjen puhdasta siirtymää edistävien hankkeiden etusijamenettelyn jatkosta ja tarvittavasta resurssoinnista. Hallitus antaa hallituksen esityksen yhden luukun palveluista viikolla 18, jotta uusi lupa-, ohjaus- ja valvontavirasto voi aloittaa toimintansa suunnitellusti 1.1.2026.

Edistetään luvituksen kannalta selkeiden teollisuuspuistojen kansallista toimintamallia paikallisten puhtaan siirtymän klustereiden edistämiseksi. Edistetään nopeampaa kuntakaavoitusta rajaamalla valitusoikeus yleiskaavan mukaisissa asemakaavoissa asianosaisille. Mahdollistetaan yleis- ja asemakaavojen päivittäminen samassa prosessissa. Tuodaan lakiin kumppanuuskaavoitus sekä maanomistajan aloiteoikeus. Sujuvoitetaan ydinvoimahankkeiden kaavoitusta alueidenkäyttölain uudistuksessa siten, että uusiutuvan energian hankkeiden lisäksi myös ydinvoimahankkeiden kaavavalitukset priorisoidaan tuomioistuimissa.

Tuulivoiman etäisyys sääntelyä koskeva hallitusohjelmakirjaus toteutetaan tavalla, joka mahdollistaa puhtaan energiantuotannon kasvun ohjaten tuulivoimaa asutuksen, sosiaalisen hyväksynnän, luonnon sekä sähkönsiirron näkökulmasta tarkoituksenmukaisille sijainneille. Jos tuulivoimarakentamista ohjaava yleiskaava ei sijoitu maakuntakaavassa osoitetulle tuulivoimaloiden alueelle, tuulivoimala on sijoitettava vähintään kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeuden etäisyydelle olemassa olevista asuinrakennuksista ja rakentamisluvan saaneista asuinrakennuspaikoista sekä kaavassa osoitetuista asuinalueista ja asuinrakennuspaikoista. Otetaan käyttöön suostumusmenettely, jossa tuulivoimayleiskaavan vähimmäisetäisyyttä ei sovelleta, jos kaikki ne maanomistajat, joiden kiinteistö sijaitsee lähempänä kuin kahdeksan kertaa tuulivoimalan kokonaiskorkeuden etäisyydellä suunnittelusta tuulivoimalasta, antavat tähän suostumuksensa. Vahvistetaan maisema-arvioinnin asemaa tuulivoimahankkeissa hallitusohjelman mukaisesti ja säädetään laissa sitovasta maisemavaikutusten

huomioimisesta tuulivoimarakentamisessa. Lausuntopalautteen pohjalta esitystä arvioidaan vielä siten, että tarvittava sähköntuotannon lisäys suomeen ei esty.

Kantaverkon ja sähköverkkojen kehittäminen

Hallitus nopeuttaa koko maassa verkon rakentamista poistamalla verkonhaltijoilta esteet rakentaa 400 kV:n jakeluverkkoa sekä mahdollistaa jakeluverkon haltijoille verkon kehittämistä nykyistä kattavammin verkon käyttäjien tarpeisiin vastataksaan. Hallitus antaa esityksen suurjännitteisestä jakeluverkosta ja lain tavoitteena on astua 1.7.2025. Fingridin investointiohjelmaa kasvatetaan ja hallitus lisää Fingridin omaa pääomaa investointiohjelman toteuttamisen nopeuttamiseksi.

Hallitus nostaa Fingridin investointikykyä miljardilla eurolla 5,2 miljardiin euroon vuosien 2025–2034 kantaverkon investointiohjelmaan. Hallitus kiirehtii yhtiötä nopeuttamaan investointiohjelman toteuttamisessa välittömästi.

Hallitus varautuu myöntämään Fingridille tarvittavan pääomituksen, joka luo varmuutta teollisten investointien tarpeisiin ja nopeuttaa Fingridin investointikykyä.

Osana itäisen Suomen ohjelman toteuttamista hallitus tukee Fingridin YVA-suunnittelun aloittamista Huutokoski-Kontiolahdi –hankkeen osalta välittömästi. Muiden 400 kV yhteyksien investointikohteiden nopeuttamista jatkoselvitetään yhtiön toimesta.

Vetyalan edistäminen, Gasgridin verkot, hiilidioksidin talteenotto ja hyötykäyttö

Hallitus luo edellytykset toimiville vetymarkkinoille tukemaan teollisten investointien syntymistä. Sähkömarkkinaa ja -järjestelmää sekä vetyinfraa kehitetään vastaamaan nykyisiä tarpeita ja tulevia ennakkoiden sekä teollisia investointeja Suomeen edistään.

Hallitus varmistaa Gasgridin toiminta- ja investointikyvyn. Hallitus on valmis pääomittamaan yhtiötä vetyverkon investointien toteuttamiseksi, jotta Suomessa on 2035 mennessä valtakunnallisesti laajasti kattava vetymarkkina ja sitä palveleva kansallinen vetyinfrastruktuuri.

Alueellisille vetylaaksoille ja –investoinneille luodaan edellytyksiä luvituksella ja hankkeiden valmistelulla.

Gasgrid ja Fingrid valmistelevat vuoden 2025 aikana hallitukselle yhteisen selvityksen teollisten vetyinvestointien edellyttämästä energiainfrastruktuurista (ml. vety- ja sähköverkot) ja lisäinvestoinneista vuosille 2027–2035

Huolehditaan Suomen kilpailuedusta luoda uutta kasvua vetytalouden saralla etenkin biogeenistä hiilidioksidia ja puhdasta sähköä yhdessä hyödyntämällä. Suomen vahvuudet käännetään investoinneiksi esimerkiksi synteettisten polttoaineiden valmistamiseksi vahvistamaan eurooppalaista omavaraisuutta.

Hiilidioksidin talteenotolla Suomeen luotaisiin uutta teollista tuotantoa, fossiilisia tuontipolttoaineita saataisiin korvattua kotimaisella polttoainetuotannolla ja Suomen hiilidioksidipäästöt vähenisivät huomattavasti.

Hiilidioksidin talteenoton mahdollisuudet ovat todella mittavat sekä ilmaston, liiketoiminnan että työllisyyden kannalta, mutta niiden osalta puhutaan pitkästä aikajänteestä. Käynnistetään pilotteja teollisesta hiilen sidonnasta, jatkojalostamisesta ja varastoinnista, jotta saadaan kehitys oikealle, nousevalle polulle.